

Освітнянське СЛОВО

№ 31-32
20 вересня
2012 року

slovo@ippo.if.ua

Видання головного управління освіти і науки Івано-Франківської облдержадміністрації, Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти та Івано-Франківського обласного комітету профспілки працівників освіти і науки України

Освітнянські новини

ЗЛІТ ЮНИХ ЛІСІВНИКІВ УКРАЇНИ НА ПРИКАРПАТТІ

ОСВІТЯНСЬКИЙ ПРОСТІР КОСІВЩИНИ

Педагогічні працівники району розглядають актуальні питання управління школою; організації методичної роботи з класним керівником; початкової освіти, яким відводиться особливе місце в освітньому процесі. Також зацентрована увага на здоров'ї, спортивних звершеннях, відпочинку школярів тощо.

4-5

КОЖНА ДИТИНА МАЄ ПРАВО НА ЯКІСНУ ОСВІТУ

Відповіді на поставлені питання читайте в рубриці "Діти з особливими потребами".

6

На виконання наказу головного управління освіти і науки Івано-Франківської обласної державної адміністрації від 03.07.2012 № 451 "Про проведення фінального етапу VI Всеукраїнського зльоту команд учнівських лісництв загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів" та з метою активізації учнівської молоді в природоохоронній і дослідницько-експериментальній роботі в галузі лісового господарства з 4 до 7 вересня цього року в селищі Делятин Надвірнянського району проведено VI Всеукраїнський зліт команд учнівських лісництв загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів. (С. 2)

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України інформує

Новини

Уряд схвалив Національну стратегію розвитку освіти до 2021 року, яку пропонується затвердити відповідним Указом Президента України. Це питання розглядалося на засіданні Кабінету Міністрів 10 вересня 2012 року. Документ розроблено з метою вдосконалення правових та організаційних засад розвитку освіти в Україні. Після підписання Президентом України Указу про схвалення Національної стратегії розвитку освіти та його опублікування документ набуде чинності.

* * *

У Міністерстві відбулося засідання організаційного комітету з підготовки та проведення заходів на 2012–2013 роки у зв'язку з 70-ми роковинами Корюківської трагедії. Заступник міністра МОНмолодьспорту Б. Жебровський повідомив, що, зважаючи на комп'ютеризацію та інтернетизацію сучасного суспільства, при відпрацюванні методичних рекомендацій важливо врахувати та розробити їхні електронні варіанти, що дозволить поширювати інформацію про трагедію в м. Корюківка, велика частина деталей якої до цього часу мало відома навіть історикам нашої країни.

* * *

В Інституті педагогіки НАПН України відбувся "круглий" стіл з актуальних питань викладання історії в навчальних закладах. Основними темами стали "Національний вимір історії та полікультуралізм, інтереси нації та інтереси особистості: дилеми історичних оцінок", "Сучасний шкільний підручник історії: бачення українських та російських істориків". Учасники обговорили зміст перших модулів спільного методичного посібника для вчителів історії "Україна і Росія на перехрестях історії". У виступах значна увага була зосереджена на проблемах сучасного підручникотворення.

* * *

Наказом МОНмолодьспорту України затверджено нову редакцію Положення про навчально-реабілітаційний центр від 16 серпня 2012 р. № 920. Наказ зроблено на виконання розділу IV Національного плану дій на 2012 р. щодо впровадження Програми економічних реформ на 2012–2014 рр. Мета діяльності центру – реалізація права на освіту дітей з особливими вадами освітніми потребами, зумовленими складними видами розвитку, їх інтеграція в суспільство шляхом здійснення комплексних реабілітаційних заходів, спрямованих на відновлення здоров'я, здобуття освіти, розвиток та корекцію порушень.

Із сайту Міністерства

ПОСТАТЬ ЗІ СТАРОЇ СВІТЛИНИ: ВАСИЛЬ ГУК

Українські вчителі неодноразово були учасниками боротьби з нацистською і комуністичною владами, а також ставали жертвами політичних репресій. Розповідь про такого педагога ви знайдете на сторінках цього номера.

7

Календар знаменних і пам'ятних дат

Ж О В Т Е Н Ь

2.10 – 105 років від дня народження Івана Багряного (1907–1963), українського письменника

7.10 – День працівників освіти

11.10 – 340 років від дня народження Пилипа Орлика (1672–1742), гетьмана України

14.10 – 70 років (1942) утворення УПА; Покрова Пресвятої Богородиці; День українського козацтва

17.10 – 65-річниця від дня народження Ориси Яхневич (1947), української поетеси, члена спілки письменників України, уродженки с. Семенівка Городенківського району

18.07 – 85 років від дня народження Михайла Фіголя (1927), українського художника та мистецтвознавця, заслуженого художника України, уродженця с. Крилос Галицького району

20.10 – 125 років від дня народження Ростислава Заклинського (1887–1947), українського письменника, літературознавця

(С. 3)

ЗЛІТ ЮНИХ ЛІСІВНИКІВ УКРАЇНИ НА ПРИКАРПАТТІ

Право на проведення юннатівського форуму на теренах Івано-Франківщини виборола 2011 року команда юних лісівників Пнівської школи I–III ст. Надвірнянської районної ради (кер. – Магдалина Вірста) у м. Кіровограді, де за підсумками V Всеукраїнського зльоту команд учнівських лісництв здобула гран-прі.

Цьогоріч у заході взяли участь 68 юних лісівників із 23 областей України. Івано-Франківщину представляла команда з учнівського лісництва Порогівської школи I–III ст. Богородчанської районної ради (кер. – Леся Дмитрів), котра виборола перемогу на обласному зльоті в травні 2012 року.

У ході відкриття учасників зльоту привітали та побажали плідної роботи Микола Пінчук, методист вищої категорії, завідувач відділу рослинництва Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України; Іван Будзак, перший заступник начальника головного управління освіти і науки облдержадміністрації; Олексій Голубчик, начальник Івано-Франківського обласного управління лісового та мисливського господарства; Михайло Винник, начальник Надвірнянського районного відділу освіти Надвірнянської райдержадміністрації.

У рамках зльоту було проведено презентації виставок-досягнень учнівських лісництв України та конкурс-захист науково-дослідницьких робіт з лісівництва. Вони пройшли на високому науково-методичному рівні за участю компетентно-

5 вересня ц. р. педагоги та представники лісництв взяли участь у педагогічних читаннях “Розвиток творчих здібностей учнів у контексті гуманістичної педагогіки В. О. Сухомлинського”, які було проведено на базі візит-центру Кар-

патського національного природного парку в м. Яремче. Читання проводились під керівництвом Ольги Барабаш, проректора Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, кандидата педагогічних наук, доцента та методиста інституту Антона Іваночка.

За підсумками роботи кращою визнана команда юних лісівників Київської об-

юних лісівників Івано-Франківської, друге – Волинської та Миколаївської, третє – Луганської, Рівненської та Херсонської областей. Команди-призери нагороджені дипломами головного управління освіти і науки Івано-Франківської облас-

ної державної адміністрації, Івано-Франківського обласного управління лісового та мисливського господарства, подяками Державного агентства лісових ресурсів України, кубками.

Упродовж форуму представники з різних областей України мали можливість не тільки плідно попрацювати, але й відпочити, відвідати різноманітні мальовничі куточки нашого краю. Учас-

організовані екскурсії в Ботанічний заказник загальнодержавного значення з охорони тиса ягідного “Княздвірський” у Коломийському районі, містом Яремче “Перлина Карпат”, до скель Довбуша, вольєрного господарства Карпатського НПП. Юні лісівники взяли участь у практичній природоохоронній акції з висаджування кущів калини – закладанні програмі “Юннатівський експрес”, екскурсії еколого-науковою пізнавальною стежкою урочища “Діброва” Богородчанського району; ознайомились із роботою Манявського лісництва, державного підприємства “Солотвинське лісове господарство”. Діти із задоволенням взяли участь у культурно-розважальних заходах “Карпатська ватра”, дискотеці “Танці у вишиванці”.

VI Всеукраїнський зліт команд учнівських лісництв відбувся на Прикарпатті завдяки скоординованим зусиллям головного управління освіти і науки облдержадміністрації та Івано-Франківського обласного управління лісового і мисливського господарства, за сприяння Надвірнянської, Богородчанської райдержадміністрацій, Яремчанської міської ради, завдяки підтримці державних підприємств: “Надвірнянське лісове господарство”, “Делятинське лісове господарство”, “Солотвинське лісове господарство”, “Коломийське лісове господарство”, Карпатського національного природного парку, державного підприємства “Лісекоцентр”, дирекції спортивно-туристичного комплексу “Буковель”.

Галина ШИНКАРУК,

ково-дослідницьких робіт з лісівництва. Вони пройшли на високому науково-методичному рівні за участю компетентного журі під керівництвом Ігоря Гаврилюка, заступника начальника головного управління освіти і науки облдержадміністрації.

За підсумками роботи кращою визнана команда юних лісівників Київської області. Делегації Київщини передана естафета проведення VII Всеукраїнського зльоту команд учнівських лісництв 2013 року. Перше місце здобула команда Івано-Франківська.

але й відпочити, відвідати різноманітні мальовничі куточки нашого краю. Учасники педчитань ознайомились із Карпатським НПП, зустрілись із науковцями парку, оглянули спортивно-туристичний комплекс "Буковель". Для них були

туристичного комплексу "Буковель".

Галина ШИНКАРУК,
завідувач відділу біології
Івано-Франківського обласного
еколого-натуралістичного центру
учнівської молоді

Початкова освіта: вектори розвитку

ТВОРЧА ЗУСТРІЧ

З АВТОРОМ БУКВАРЯ (ПІДРУЧНИКА) МАР'ЯНОЮ ЗАХАРІЙЧУК

У приміщенні актової зали обласного інституту післядипломної педагогічної освіти відбулася зустріч методистів, учителів 1 класу міста та області, слухачів курсів з автором нового Букваря Мар'яною Захарійчук, кандидатом педагогічних наук, доцентом кафедри теорії та методики навчання Київського університету ім. Бориса Грінченка.

Поєднавши досвід роботи в школі, методичний та науковий, Мар'яна Дмитрівна представила повну картину введення

методичний комплект: буквар, книгу для вчителя, зошит, післябукварик та демонстраційні таблиці.

Автор конкретно проаналізувала особливості роботи з навчальним змістом нового букваря, який повністю відповідає чинній програмі. Насамперед, мова йшла про переведення навчального змісту на текстову основу, що відповідає традиціям букваристики Т. Шевченка, Т. Лубенця, Б. Грінченка. Це і є найпершою новизною Букваря, оскільки допомагає усвідомити цінність, вагу українського слова, насампе-

ред, через слухання і розуміння текстів до 100 слів. Крім того, у Букварі представлено кожен твір із його адресатом, кожен текст має чітко вказаного автора. Серед

дитини в світ українського слова, яке повинно проникнути в її душу. Для цього відповідно до нових програм розроблено разом із Вірою Науменко навчально-ме-

ред, через слухання і розуміння текстів до 100 слів. Крім того, у Букварі представлено кожен твір із його адресатом, кожен текст має чітко вказаного автора. Серед

124 авторів здебільшого прізвища знаних (Ганна Чубач, Зірка Мензатюк) і малознаних сучасних літераторів, переможців конкурсів, маловідомих для вчителя і ще більше для батьків, однак їх твори цікаві для сучасного першокласника.

М. Захарійчук у тісній співпраці з учителями, які вже почали працювати за даним Букварем, зробила науково-методичний аналіз добукварної та букварної частин, наголошуючи, як реалізуються змістові лінії нової програми.

Наступною новизною видання є система вивчення граматичних понять, яку автор буквально посторінково проілюструвала. Детально зупинилась науковець-практик на алгоритмі формування навички читання, методи імітації та гри у "злиття", що супроводжують оволодіння механізмом читання. Цінні вказівки стосувалися арсеналу методичного апарату, поданого для вчителя, що теж є новим для підручника. Тут важлива диференціація у завданнях, щоб не загубити дитину, яка вже читає. Для творчого вчителя є вибір – з чого починати: від малюнка до тексту чи навпаки, від красивого тексту до малюнка. Водночас методичний аспект підсилюється текстом для вчителя, з якого і починається кожен урок у букварний період. Даний текст дозволяє дітям вправлятися у слуханні, закріпленні звука та вив-

ченні нової букви. Знову ж були наведені методичні прийоми нарощування, прийом лупи, що дозволяє діяльнісно ознайомлення з буквами, які позначають один і два звуки, а також система звуко-буквеного аналізу слова (усі виділені слова мають схему). Мар'яною Дмитрівною був проілюстрований методичний прийом перерваного тексту, прогнозовано події та наведено приклади роботи з малюнковими, комбінованими текстами для підсилення виховної спрямованості уроку.

Зустріч проходила в консультативно-творчій обстановці, із запитаннями практиків та баченням ними реальності втілення задуму авторів букваря. Відчувались зацікавленість у співпраці та заклик до висловлення пропозицій, що виникнуть у процесі роботи за новою програмою та новим букварем. Актуальним для вирішення вже постало питання щодо якості паперу в зошитах, що супроводжують буквар.

Усі були вдячні за вичерпні поради від вчительки, яка вперше в житті вестиме 1 клас. Саме їй не потрібно ламати ніяких стереотипів, наголосили методисти початкового навчання ОІППО Н. Попович і С. Юсипчук, які зорганізували цю зустріч, щоб вчитися працювати за новими програмами та підручниками для початкової школи.

Світлана СМІХ,
викладач кафедри ОІППО

(Продовження. Поч. на с. 1)

Календар
знаменних і пам'ятних дат

70 РОКІВ СТВОРЕННЯ УПА

Багата на велике і величне, трагічне й героїчне наша історія все ж таки не налічує достатньо подій, які так суттєво формували б обличчя нації і так докорінно змінювали подальший шлях її розвитку. 70 років тому молода генерація України мала зробити доленосний вибір: підняти боротьбу проти двох найбільших тоді мілітарних потуг світу – Німеччини і Росії. Українська повстанська армія упродовж 15 років воювала проти двох найбільших воєнних агресорів.

У боротьбі з УПА велику послугу німецьким нацистам зробили московські червоні партизани, що напали на мирне населення в тилу німецьких окупантів, грабували й убивали українських патріотів. УПА одночасно з боротьбою проти німецьких окупантів захищала українське населення від більшовицьких банд та відплатних акцій фашистського СС за дії партизанських диверсійних груп, у зв'язку з якими входила також боротьба проти організованого українського націоналістичного руху опору. Захист мирного люду був одним з основних та важливих завдань підрозділів Української повстанської армії. Адже жителі сіл і містечок постачали УПА новобранцями та були тиловим, кровно поєднаним з УПА підрозділом.

Про потужність національної збройної сили українського народу, виразником якої була УПА, свідчать тисячі запеклих боїв із каральними військами гітлерівської Німеччини, комуністичної Росії та словіністичної Польщі.

УПА ніколи не може бути давнім історичним фактом, адже ідеї та воїни УПА безсмертні; а сотні тисяч бійців УПА, котрі не мають могил, будуть захисниками української національної ідеї на віки вічні. УПА житиме не тільки як немируща ідея, героїка і легенда наших днів, але й як проєкція, як прогноз і дороговказ на найближче майбутнє.

* * *

340 РОКІВ

Національне виховання

МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ ПОЗАШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ У КОНТЕКСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ

Розбудова державності в Україні зумовила нові тенденції в розвитку освіти. Пріоритетним напрямом державної політики в освітній галузі, як зазначено в Національній доктрині розвитку освіти, є створення умов для всебічного розвитку школярів як особистостей, їхніх талантів.

Сьогодні зростає роль позашкільної освіти, головними завданнями якої є: виховання громадянина України; вільний розвиток особистості, формування її громадського досвіду; створення умов для творчого, інтелектуального і фізичного розвитку вихованців, учнів і слухачів; пошук, розвиток та підтримка здібних, обдарованих і талановитих вихованців, учнів та слухачів.

В Україні практично відсутні програми виявлення та розвитку обдарованих дітей у системі позашкільної освіти. Тому найчастіше в позашкільні навчальні заклади добирають просто успішних учнів, але ця успішність – результат не стільки особливих здібностей, скільки певних рис характеру (волі, організованості, відповідальності) або сприятливих для розвитку соціальних умов. Проте розвиток здібностей в обдарованих дітей потребує особливої уваги, комплексного й багатоаспектного підходу, забезпечити який можна тільки на рівні управління всім закладом.

Проблеми виявлення обдарованості та роботи з даною категорією дітей присвячені роботи багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців, зокрема, Ю. Гільбуха, М. Лейтеса, О. Савенкова, О. Столяренко, Б. Теплової, В. Чудновського, В. Юрковича та інших.

Відомий фахівець у галузі дитячої обдарованості М. Лейтес кваліфікує різноманітні педагогічні напрями цієї проблеми, виділяючи три категорії обдарованих дітей:

- *актуальна обдарованість* – діти з надзвичайно високим загальним рівнем розумового розвитку;

- *потенційна обдарованість* – діти з ознаками розумової обдарованості, що мають лише певні психологічні передумови (потенціал), які сприя-

відпрацювання системи взаємодії, освітніх процесів та мотивації діяльності всього педколективу.

Розвиток обдарованості дитини має проглядатися практично в усіх компонентах моделі розвитку позашкільного навчального закладу: від мети – до кінцевого результату.

На нашу думку, модель сучасного освітнього закладу – це полікомпонентна система, яка включає органічну взаємодію таких основних компонентів, як концептуальний, управлінський, дидактичний (зміст освіти), виховний, соціально-культурологічний, методичний. Регіональний є основою всієї системи.

Особливої уваги потребує зміст позашкільної освіти як складова моделі розвитку позашкільного навчального закладу, що визначається Законом України «Про позашкільну освіту» (2000), Положенням про позашкільний навчальний заклад (2001) та іншими нормативними документами, за рівнями і напрямками діяльності.

І рівень – *початковий*, має забезпечити вияв здібностей та нахилів учнів, освітніх запитів, урахування їхніх

інтересів та вподобань.

Зміст освіти повинен бути пропедевтично й загально-

340 РОКІВ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ПИЛИПА ОРЛИКА

(11 жовтня 1672 – 26 листопада 1742 рр.),
гетьмана України в еміграції

Народився під містом Вільно в емігрантській чеській шляхетській родині. Залишившись з дитинства без батька, усебічно обдарований юнак рано став прокладати шлях у життя. Закінчив Києво-Могилянський колеґіум й оволодів, окрім рідної, литовської, українською, давньогрецькою, латинською, а потім шведською, німецькою, французькою та турецькою мовами. Освічений правознавець і політик, Орлик був не лише воїном, а й талановитим поетом і письменником. Ось чому швидко пройшов шлях від кафедрального писаря Київської митрополії до генерального писаря Війська Запорозького та найближчого радника гетьмана Івана Мазепи.

1706–1709 рр. разом із гетьманом намагався створити за участю східноєвропейських держав та Швеції антимосковську коаліцію, а після смерті І. Мазепи обраний гетьманом України та відразу визнаний шведським королем і турецьким султаном. Під час обрання П. Орлика між гетьманом, старшиною і запорожцями 5 квітня 1710 року було укладено угоду – “Пакт і Конституція прав і вольностей Запорозького Війська”.

Оригінальність і переваги Конституції П. Орлика полягають у поєднанні загальнодемократичних засад з козацькими традиціями Запорозької Січі. У шістнадцяти пунктах проекту в дуже стислій формі розкриті внутрішні й зовнішні питання життя України. Подвійна назва проекту (угода-конституція) засвідчує, що в ньому трактується і питання зносин України з сусідніми державами.

Цікавим є те, що Конституція США 1787 р., Конституція Франції та Польщі 1791 р. має такі ж демократичні положення, закладені Пилипом Орликом ще 90 років раніше.

Ми повинні гордитись, що Конституція Пилипа Орлика була першим програмним документом того часу.

Ярослав ТРЕФ'ЯК,
канд. пед. наук, доцент

ознаками розумової обдарованості, що мають лише певні психологічні передумови (потенціал), які сприяють високій успішності в певному виді діяльності;

- *прихована обдарованість* – діти, які не досягають значних успіхів у навчанні, але мають яскраву пізнавальну активність, оригінальність психічного складу, неабиякі розумові резерви;

Інші вчені виділяють творчу та інтелектуальну обдарованість. Д. Перкінг запропонував модель творчої обдарованості, котра складається із шести якостей, а саме:

- *орієнтація на естетичні цінності* (вихід за межі чистого раціоналізму);

Позашкільна освіта є складовою безперервної освіти, визначеної Конституцією України, Законом України “Про освіту”, цим законом і спрямована на розвиток здібностей та обдарувань вихованців і слухачів, задоволення їхніх інтересів, духовних запитів і потреб у професійному самовизначенні (Закон України “Про позашкільну освіту”, 2000 р.).

- *уміння визначати далеку перспективу* (відхід від існуючих уявлень, штампів);

- *рухливість і гнучкість мислення* (розгляд альтернатив, різних аспектів проблеми тощо);

- *здатність ризикувати, не боятися невдач*;

- *уміння поєднувати об’єктивний і суб’єктивний підходи до проблеми* (уявляти суть проблеми в цілому та довіряти своєму баченню);

- *внутрішня мотивація творчості*.

У даний час психологами визнано, що рівень, якісна своєрідність і характер розвитку обдарованості – це завжди результат складної взаємодії спадковості (природних задатків) і соціального середовища, опосередкованого діяльністю дитини (ігрового, навчального, трудового). Водночас не можна ігнорувати і роль психологічних механізмів її саморозвитку, що лежать в основі формування і реалізації інтелектуального таланту.

У цілому ж можна уявити обдарованість як систему, що включає такі компоненти:

- *анатомічно-фізіологічні задатки*;

- *сенсорно-перцептивні блоки*, що характеризуються підвищеною чутливістю;

- *інтелектуальні та розумові можливості*, що дозволяють оцінювати нові ситуації і вирішувати нові проблеми;
- *емоційно-вольові структури*, що визначають тривалі домінуючі орієнтації і їх штучне підтримування;

- *високий рівень продукування нових образів, фантазія, уявлення тощо*.

Одна із функцій керівника-менеджера – створення моделі інноваційного розвитку освітнього закладу,

інтересів та вподобань.

Зміст освіти повинен бути пропедевтично й загально-розвивально спрямованим.

І рівень – *основний*, передбачає спрямування освітніх стандартів загальноосвітньої школи та набуття учнями комплексу додаткових якостей за профілем навчально-виховної діяльності обраного ними гуртка, секції, клубу тощо, що сприяє розвитку творчого потенціалу особистості, її стійких інтересів та професійного самовизначення.

ІІІ рівень – *вищий*. У побудові змісту позашкільної освіти в межах цього рівня повинні враховуватися освітні стан-

данти навчальних предметів загальноосвітньої

школи, комплекс уже набутих учнями додаткових знань, умінь і навичок у гуртках позашкільних навчальних закладів, а також ті компетентності, які будуть потрібні для продовження навчання за обраним профілем у вищому або професійно-технічному навчальному закладі. Отже, на цьому рівні має здійснюватися формування наукового світогляду особистості, ціннісної сфери, розвиток її здібностей і талантів у вільний від навчання час (Густовіт Г. Позашкільна освіта і виховання: крізь призму сьогодення // Рідна школа. – 2010. – № 3. – Березень. – С. 30).

Успішна реалізація змісту позашкільної освіти неможлива без належного науково-методичного й психологічного супроводу. Проблема організації роботи зі здібними й обдарованими дітьми має бути в центрі уваги методистів, практичних психологів, керівників гуртків і педагогічних колективів загалом.

У системі науково-методичної роботи важлива роль має бути відведена формуванню готовності педагогів до діяльності в умовах інноваційного розвитку позашкільного навчального закладу. Очікувані результати є наочною демонстрацією того, що зміниться з реалізацією моделі його розвитку. В основу її впровадження доцільно закласти програмно-цільовий підхід, який здійснюється через реалізацію концепції, програми, низки цілевих проєктів, річне планування.

Варто передбачити й моніторинг рівня розвитку обдарованості й загальної культури дитини, якості навчально-виховного процесу, методичної роботи тощо.

Отже, моделювання інноваційного розвитку позашкільного навчального закладу дасть можливість спрогнозувати його діяльність як цілісної соціально-педагогічної системи, яка забезпечувала б розвиток творчого потенціалу особистості дитини, її обдарованості й соціалізації у суспільстві.

Людмила КЕЛЕМБЕТ,
старший викладач ОІППО

Початкова освіта: вектори розвитку

ГОТУЄМОСЬ ДО РОБОТИ ЗА НОВИМ СТАНДАРТОМ

2012-й – рік особливий! Перший клас починає працювати за новими Державним стандартом, новими програмами й підручниками. Для успішної роботи вчителів у районі діє постійно діючий семінар, складено план дій стосовно підготовки педагогів до реалізації нового змісту початкової освіти.

13–14 і 23 серпня пройшли засідання постійно діючого семінару. Творча група, що працювала на базі методичного кабінету, презентувала орієнтовне календарне планування з предметів інваріативної складової навчального плану. Займаючись у групах, педагоги ознайомилися з новими підручниками, їх особливостями, формами діяльності, які доцільно використовувати у викладанні предметів. Значна увага зверталася на умови адаптації дитини до школи, розвиток особистості молодшого школяра, використання дидактичних ігор на уроках.

Цікавою була зустріч із Ларисою Загрійчук, учителем Івано-Франківської приватної школи “Перша ластівка”, яка розповіла про ефективність ранкових зустрічей, провела міні-тренінг. Педагог також презентувала посібник “Перші кроки шкільного життя”, у якому детально описано моделі уроків перших десяти днів шкільного життя молодших школярів. Під час засідання зроблено короткий аналіз підготовки класних кімнат до прийому першокласників.

Учасники заходу мали змогу обмінятися думками з колегами, одержати поради щодо проведення першого уроку.

Ряд необхідних матеріалів учителі першого класу можуть знайти на сайті методичного кабінету, що допоможе їм ефективно організувати роботу з навчання дітей 6-річного віку.

Питання “Основні акценти впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти” стали предметом обговорення на семінарі заступників директорів з навчально-виховної роботи.

Попереду ще багато невіршених проблем, які будуть розглядатися на наступних засіданнях постійно діючого семінару.

*Любов Михайлюк,
методист методичного кабінету*

Освітнянський простір Косівщини

Позиція керівника

ВІД ПРАЦІ – ДО УСПІХУ

21 вересня 2012 р. в Рожнівському навчально-виховному комплексі “Гуцульщина” ім. Ф. Погребенника НаУКМА відбудеться святкування 175-річчя освіти в селі, 75-річчя заснування школи та 15-річчя відкриття колегіуму Національного університету “Києво-Могилянська Академія”.

Тож нехай розлоге Дерево Знань виховає під своєю зеленою кроною ще не одне покоління талановитих випускників – гідних громадян Української держави.

Якість освіти та якість управління – дві головні систематизуючі ідеї, регламентовані державними нормативними документами. Відповідно до Державної національної програми “Освіта” (Україна ХХ століття) ос-

ОСВІТА У ЦИФРАХ

Мережа ДНЗ – 24 освітні заклади, у т. ч.:

Дошкільні навчальні заклади – 19

НВК – 4

НВО – 1

Усього дітей – 1 541, педагогічних працівників – 178

Мережа ЗНЗ – 56 освітніх закладів, у т. ч.:

Школи I ст. – 4

НВК I ст. – 4

ЗНЗ I–II ст. – 25

ЗНЗ I–III ст. – 14

НВК I–III ст. – 3

НВО I–III ст. – 1

Усього учнів – 9 641, учителів – 1 542

Позашкільні заклади – 3, у т. ч.:

Центри дитячої творчості – 2 (1 846 учнів)

Дитячо-юнацькі спортивні школи – 1 (710 учнів)

Міжшкільний навчально-виробничий комбінат – 1 (209 учнів)

Учні-призери І етапу олімпіад – 187, ІІ етапу – 14, заключного Всесвіт-

Управління нашим навчальним закладом спрямоване на досягнення освітньої мети, розвиток школи за допомогою планування, організації, керівництва й контролю. Традиційно планування роботи ми починаємо з визначення мети. Для закладу – це виконання державних стандартів, формування особистості з високими моральними якостями, організація самоврядування учнів.

Масштабність, актуальність та перспективність завдань, методичної роботи потребують від директора школи раціонального співвідношення між особистісною, управлінською, педагогічною та науково-методичною сторонами адміністративної діяльності.

Управлінська праця – це праця творча,

Обміркуємо разом

ЯКИЙ КЛАСНИЙ КЕРІВНИК ПОТРІБЕН СЬОГОДНІ?

Коли спитати нинішнього школяра, який класний керівник потрібен сьогодні в школі, відповідь буде однозначною: найкращий!!! Озброєний сучасними знаннями і технологіями, зі стійкими мотивами та ціннісними орієнтаціями. Звідси і виникає проблема перед методичною службою: як підготувати такого класного керівника, які активи та механізми задіяти? Саме з метою популяризації новітніх підходів до організації методичної роботи з класними керівниками в Косівському районі проведено конкурс “Краще методоб’єднання класних керівників року”.

Кожен керівник методичного об’єднання намагався гідно представити напрацьовані свої колеги. Яскраві та змістовні портфоліо методичних об’єднань, презентації, аналітичні матеріали, посібники та методичні розробки – це далеко не весь перелік матеріалів, запропонованих на конкурс. Членам журі довелося протягом багатьох годин напруженої праці вивчати якість планування, авторські розробки, результати моніторингових досліджень методоб’єднань, матеріали творчих груп, шкіл педагогічної майстерності тощо. Але конкурс був би лише формальністю, коли б система роботи вивчалася тільки на підставі представленої документації.

На глибоке переконання організаторів заходу, рівень професійної майстерності класних керівників можна оцінити лише на практиці. Тому другим етапом конкурсу стали перегляд відкритих засідань методичних об’єднань та оцінка професійних якостей педагогів через опитування. Варто підкреслити, що працювати журі вдалося непростим, оскільки кожне з представлених засідань було не лише змістовним, але й оригінальним за формою. Класні керівники демонстрували високу ерудицію, дивували вмінням виконувати різноманітні ролі, переконували в доцільності освітніх інновацій, висвітлювали наявні проблеми та окреслювали шляхи їх вирішення. Свою професійну компетентність доводили всі: від новопризна-

чених до досвідчених педагогів.

Кожен конкурс має своїх переможців, і як не було складно, журі довелося вирішувати

цю проблему. У результаті лаври першості віддано класним керівникам Рожнівського НВК “Гуцульщина” (кер. – Г. Щербань).

Друге місце вибороли класні керівники Хімчинської школи I–III ст. (кер. – Г. Томюк). Розробки виховних заходів, матеріали проєктів цих педагогів друкувалися в таких відомих освітянських виданнях, як “Відкритий урок”, “Позакласний час”, “Все для вчителя”. Третє місце посіли педагоги Уторопського НВО та Косівської школи I–III ст. № 1.

І хай переможці конкурсу одержали лише грамоти та скромні подарунки, найбільшою нагородою для них стане життєвий успіх їхніх вихованців.

Надія ЄМЕЦЬ,
методист методичного кабінету
відділу освіти

Дитячо-юнацькі спортивні школи – 1 (710 учнів)

Міжшкільний навчально-виробничий комбінат – 1 (209 учнів)

Учні-призери II етапу олімпіад – 187, III етапу – 14, заключного Всеукраїнського етапу конкурсу-захисту учнівських робіт МАНУ – 1

Отримувала й продовжує отримувати стипендію голови обласної державної адміністрації випускниця Косівського НВК – гімназії-інтернату Ольга Сенчук

новна увага має бути зосереджена на підготовці нового покоління вчительських кадрів, підвищенні загальної культу-

У результаті програмно-цільового підходу до управління розвитком життєтворчості особистості в умовах профільного НВК заклад є опорним з управлінської діяльності в районі; досвід роботи занесено до обласної картотеки передового педагогічного досвіду ОІППО; розроблено Програму розвитку “Школа життєтворчості”; департаментом міжнародних зв’язків Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України матеріали навчального закладу подано в штаб-квартиру ЮНЕСКО щодо включення школи-колегіуму в асоційовані члени ЮНЕСКО; НВК двічі визнаний флагманом сучасної освіти України, лідером шкільної освіти Івано-Франківщини на шляху до школи майбутнього; входить у 100 кращих шкіл України в номінації “Школа громадянського становлення”.

ри, професійної кваліфікації та соціального статусу педагога до рівня, що відпо-

відає його ролі в суспільстві. У свою чергу, від керівника це вимагає створення такої моделі системи управління, яка була б відкритою й демократичною.

методичною сторонами адміністративної діяльності.

Управлінська праця – це праця творча, тому мало піддається точним вимірам.

Ціль своєї управлінської діяльності вбачаю в програмно-цільовому підході до управління розвитком життєтворчості особистості в умовах профільного НВК.

Рожнівський НВК обирає найскладніший шлях – творення власного досвіду,

тому що колектив однодумців розуміє складність освітянської праці, бо в постійному пошуку, апробує нові технології, проєкти, моделі.

Основна складова формули будь-якого успіху, на мій погляд, – “працювати, працювати, працювати”, наступна – “учитися, учитися, учитися”. А ще – стимулювати ініціативу. Тому бажаю всім педагогам творчої праці та поступу на освітянській ниві.

Олена РАДИШ,
директор Рожнівського НВК
“Гуцульщина” ім. Ф. Погребенника
НаУКМА

Відпочинок

ДБАЄМО ПРО ОБДАРОВАНУ ДИТИНУ

У рамках реалізації підпрограми “Обдаровані діти” відділ освіти, методичний кабінет щорічно організують роботу літніх оздоровчих таборів.

У мальовничому селищі Кутах на туристичній базі “Черемош” діяв літній оздоровчий табір для обдарованої учнівської молоді. Тут упродовж двох тижнів набиралися досвіду, творчо працювали й відпочивали школярі-переможці та призери II та III етапів учнівських олімпіад, конкурсів з української мови і літератури, світової літератури та математики.

Діти мали змогу поглибити знання з рідної мови, української і світової літератур, математики, літературно-історичного краєзнавства, відвідати пам'ятні історичні місця селища Кут і навколишніх сіл, оглянути мальовничі краєвиди.

Особливо запам'яталися всім екскурсії в Музей побуту, де учні з великим задоволенням слухали цікаву розповідь Омеляна Німця, директора музею, побачили багато старовинних речей і предметів вжитку горян минулих століть. У храмі Переображення Господнього села Старі Кути священик дав хлопцям і дівчаткам глибоку науку про тайну Святої Сповіді та Пресвятої Євхаристії. В. Ворончак, директор школи мистецтв міста Вишняця,

розповів про вагомі успіхи й досягнення своїх вихованців у творчих конкурсах на обласному, всеукраїнському та міжнародному

Яскраві спогади і від поїздки в м. Косів на зустріч із Віталієм Кличком, м. Івано-Франківськ, де школярі відвідали аквапарк, у кінотеатрі переглянули дитячі фільми, відпочили в парку ім. Т. Шевченка.

Учні щиро вдячні вчителям-словесникам Кутської та Старокутської шкіл, котрі організовували глибоко змістовні тематичні заняття, тренінги, літературні засідання; вихователям,

які провели безліч цікавих ігор, розваг і вечірок. Особлива подяка начальнику табору Л. Гавриш та директору Кутської школи Л. Юсипчуку за зразково організовану роботу, за урочистість відкриття та закриття табірної зміни.

Своєрідним підсумком таборування стало написання Книги відгуків, на сторінках якої вихованці висловили щиру подяку за чудовий літній відпочинок, інтелектуальні ігри та зустрічі з цікавими людьми.

Оксана ТКАЧУК,
методист методичного

КАНІКУЛИ З ВОЛОНТЕРАМИ КОРПУСУ МИРУ

У липні в с. Яворові на Косівщині відбувся черговий англомовний наметовий табір “SC-12”

Його організаторами стали американські волонтери п. Роберт (Косів), п. Кріс (Рівне), п. Курт (Кам'янець-Подільський). Вони підготували програму табору виживання, яка включала організацію нічлігу в лісі без намету, орієнтування в лісі за компасом, розкладання намету на швидкість, надання першої медичної допомоги.

В ігровій формі проводилися заняття з вивчення англійської мови. Усього в таборі прожива-

Косова (7 липня); ознайомилися з народними гуцульськими звичаями. Таборувальники вчилися відпочивати без шкоди для природи. Їжу готували в казанах на ватрі. Не зважаючи на нестерпну спеку, 55 учасників табору здійснили сходження на г. Піп Іван, висота якої 2 028 м н.р.м.

Там ми долучилися до акції прибирання сміття, яку організували студенти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника.

Таборувальники біля обсерваторії на г. Піп Іван

ло 50 учасників – учні середніх і старших класів, студенти ВНЗ із семи областей України.

У роботі табору взяли участь 15 волонтерів Корпусу Миру, 4 українські вчителі англійської мови з Косівщини.

Тут проведено немало заходів: святкування дня Америки (4 лип-

На полонині Смотрич українці та американці ознайомилися з полонинським господарством, скуштували гуцульської бринзи, будза, вурди. Кожний учасник отримав гуцульський сувенір на згадку про Карпати.

Олександр ТИТИК,
вчитель географії

Тот Сповіді та Пресвятії Євхаристії. В. Ворончак, директор школи мистецтв міста Вишніця, яку також відвідали школярі,

колюю Близнюком, членом Асоціації літераторів Косівщини; директором видавництва "Писаний Камінь" Михайлом Павлюком.

Оксана ТКАЧУК,
методист методичного кабінету

мови з Косівщини.

Тут проведено немало заходів: святкування дня Америки (4 липня), Івана Купала (6 липня), дня

згадку про Карпати.

Олександр ТИТИК,
учитель географії
Косівської школи № 1

Дбаємо про здоров'я

Турбота про здоров'я – це найважливіша праця вихователя. Від життєрадісності, бадьорості дітей залежить їх духовне життя, світогляд, розумовий розвиток, міцність знань і віра в свої сили.
В. Сухомлинський

НАЙПЕРША ТУРБОТА ШКОЛИ

Кожного дня нам, учителям, доводиться спостерігати, як змінюється стан здоров'я наших вихованців. Причому – не в кращу сторону. Погіршення зору, сколіоз, простудні захворювання – це далеко не вичерпний перелік проблем, які виникають у шкільному віці. Як цьому запобігати? Як добитися того, щоб діти після одинадцяти років навчання разом з атестатом могли похвалитися відмінною фізичною формою?

Саме ці питання й заставили нас шукати відповіді через створення моделі "Школа сприяння здоров'ю", адаптованої до умов роботи в сільській місцевості.

Нами розроблено концепцію та перспективний план діяльності, визначено коло першочергових заходів у даному напрямі, проводиться відповідна робота з учнями та батьками. Це, насамперед, використання здоров'язберігальних технологій, розвиток рухової активності, урахування індивідуальних особливостей дітей та залучення всіх учасників освітнього процесу до різних форм діяльності зі збереження і зміцнення фізичного, психічного та духовного здоров'я.

Гармонійне поєднання в щоденній навчально-виховній практиці духовності, інтелекту, здоров'я допомагає будувати освітній простір, де успішно розвивається потенціал молодих людей, які житимуть і творитимуть у нову епоху.

Педагогічний колектив творчо підходить до реалізації моделі в щоденному житті школи. На сьогоднішній день у рамках проекту "Школа сприяння здоров'ю" зібрано матеріали авторських уроків, класних годин, позакласних заходів.

Сьогоднішній день у рамках проекту "Школа сприяння здоров'ю" зібрано матеріали авторських уроків, класних годин, позакласних заходів.

Активними впроваджувачами в життя організуючої частини проекту є педагог-організатор школи М. Атаманюк, а фізичної складової – учитель-методист фізичної культури Ю. Атаманюк.

Як результат – команда учнів за-

ладу протягом останніх років займає тільки призові місця в районній спартакіаді школярів Косівщини.

Велику роль у формуванні естетичних смаків вихованців та розвитку їх духовного й фізичного здоров'я відіграє відомий у районі та області шкільний дитячий фольклорний гуцульський ансамбль пісні і танцю "Ялинка", до роботи якого залучені всі учні, учителі й працівники школи.

Батьки не стоять осторонь від життя своїх дітей. Вони часто беруть участь у позакласних заходах, класних годинах, спортивних змаганнях, турнірах тощо.

У вихованні не буває перепопинку. Тому школа надає великого значення оздоровленню дітей і в канікулярний період. В усі пори року організуємо для своїх учнів туристичні походи, спортивні змагання, ігри.

Приємно, що цього року на обласному конкурсі-захисті моделей ЗНЗ наша "Школа сприяння здоров'ю" здобула II призове місце. Однак ідеальний кінцевий результат реалізації цієї актуальної моделі – сформованість у учнів стійких переконань щодо необхідності свідомого ставлення до власного здоров'я та його збереження. Над цим і працює весь наш освітянський колектив.

Петро РИБАК,
директор Микитинецької школи

Спортивні звершення

РІК ЗДОБУТКІВ

Косівщина – край фізкультури і спорту. Тут постійно відбуваються змагання різних рівнів – від обласних до міжнародних, у яких наші школярі беруть активну участь.

Так, узимку на III Всеукраїнській олімпіаді з лижних перегонів і гірськолижного спорту чудово проявила себе команда Косівської школи I–III ст. № 1, здобувши з цих видів два других місця для Івано-Франківської області.

Масовими виступами наших школярів ознаменувався Національний Кубок шкільного футболу ЄВРО-2012, у якому взяли участь 24 загальноосвітні навчальні заклади району (загалом – 360 учнів-футболістів). Приємно, що переможцем стала команда Пістинської школи I–III ступенів.

За результатами участі у Всеукраїнських змаганнях 6 учням Косівської ДЮСШ присвоєно звання кандидатів у майстри спорту.

Добрий приклад для юних спортсменів подають їхні наставники. Так, за підсумками II туру Всеукраїнського конкурсу "Учитель року-2012" у номінації "Фізична культура" учитель Яблунівської школи I–III ст. Віталій Абрам'юк став лауреатом, зайнявши II місце.

Найвагомішими результатами цього року може похвалитися вчитель фізичної культури Косівської школи I–III ст. № 1

Микола Рабинюк, член збірної України з гирьового спорту, входить до складу збірних команд нашої держави з легкої атлетики і лижних перегонів. На чемпіонаті України у своїй віковій групі зайняв II, а на чемпіонаті Європи – I місце.

**Чемпіон Європи з гирьового спорту
Микола Рабинюк**

Улітку під час чемпіонату України серед ветеранів здобув два перших місця з легкої атлетики.

Сподіваємося, що і цей навчальний рік буде так само плідним для шкільного спорту Косівщини.

Микола КОЗЛАНЮК,
методист методичного кабінету

КОЖЕН МАЄ ПРАВО НА ЯКІСНУ ОСВІТУ

Утілюючи міжнародну практику щодо навчання дітей з особливими освітніми потребами та реалізуючи забезпечення їхнього права, актуальним є факт необхідності впровадження інклюзивного та інтегрованого навчання в дошкільних, загальношкільних та позашкільних навчальних закладах. Що зроблено сьогодні в Україні для реалізації ідеї інтегрованого та інклюзивного навчання?

В основу впровадження інклюзивного та інтегрованого навчання покладено два принципи: не відривати дитину від сім'ї і суспільства, коли це можливо, і сприяти природному процесу її соціалізації. Тому необхідно розробити й апробувати додаткові моделі спеціальної освіти та надати можливість батькам таких вихованців вибору форм і видів майбутньої освіти. Відмінність цих форм у тому, що інтеграція передбачає адаптацію самої дитини до освітньої системи, інклюзія – адаптацію освітньої системи до потреб особистості.

Відповідно до міжнародних стандартів допомога дітям з особливостями психофізичного розвитку має бути організована в рамках того оточення, у якому вони народилися, без розлучення з батьками.

При інтегративному навчанні дитина з особливими потребами пристосовується до вимог школи нарівні зі здоровими дітьми. Якщо ця дитина не справиться з такою адаптацією, то відмовляється від організації навчання, і вибирає іншу форму (індивідуальне навчання, спеціальну школу).

В умовах інтегрованого навчання повноправними учасниками педагогічного процесу, які активно впливають на розвиток дитини, є батьки, оскільки вони беруть безпосередню участь у її навчально-виховному процесі.

Інклюзія – більш гнучка система, заснована на тому, що всі діти різні й не повинні відповідати нашим вимогам та стандартам, але їм надається можливість навчатися поряд зі здоровими однолітками. Це означає, що школа має бути пристосована для навчання кожної дитини.

Тут слід брати до уваги три основні складові: систему цінностей, місцеві умови та культурне середовище.

У загальноосвітніх навчальних закладах для організації інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами необхідно створити відповідні умови, безперешкодний доступ до території та приміщень закладу, зокрема, для осіб з вадами опорно-рухового апарату, у тому числі дітей, котрі пересуваються на візку, з вадами зору; забезпечити навчальний заклад потрібними навчально-методичними посібниками, наочно-дидактичними та індивідуальними технічними засобами навчання; створити кабінети вчителя-дефектолога, психологічного розвантаження, логопедичного з відповідним корекційно-розвитковим обладнанням. Не менш важливим є наявність педагогічних кадрів, які володіють методиками роботи з дітьми з особливими освітніми потребами (зокрема, учителі-дефектологи).

Навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах загальноосвітнього класу повинно бути спрямовано, перш за все, на формування в них віри увласні сили, можливості, оскільки життєстверджувальний тонус повсякденного життя школяра опирається на успіхи в його основній праці – навчанні. Такі діти мають бути активними

потребами в умовах загальноосвітнього класу повинно бути спрямовано, перш за все, на формування в них віри увласні сили, можливості, оскільки життєстверджувальний тонус повсякденного життя школяра опирається на успіхи в його основній праці – навчанні. Такі діти мають бути активними

кілької роботи відбуватиметься відповідно до можливостей, інтересів, нахилів, здібностей, з урахуванням побажань, віку, психофізичних особливостей та стану здоров'я дітей.

Сьогодні, насамперед, розроблені окремі державно-правові акти, спрямовані на створення соціально-економічних умов для інтеграції у суспільство дорослих і дітей з особливостями розвитку, зок-

го фінансування;

по-четверте, потрібно вирішити соціально-психологічну проблему, як уникнути конфліктів у спілкуванні дітей і запобігти відторгненню школярів з обмеженими можливостями;

по-п'яте, проведення значної роз'яснювальної роботи з батьками дітей, які мають особливості психофізичного розвитку, а також з батьками здорових дітей, адже нерідко дитину з вадами розвитку вони сприймають як загрозу своїм дітям. Мова йде не лише про те, щоб інтегрувати дітей з особливими потребами в шкільне середовище, але й надати їм певну соціальну допомогу.

Упровадження інклюзивного та інтегрованого навчання зовсім не означає знищення чи скорочення системи спеціальних шкіл. Деякі країни, які свого часу повністю скасували спеціальні навчальні заклади на користь інклюзивної освіти, сьогодні визнають свою помилку.

Спеціальні школи мають право розвиватися паралельно з інноваційними навчальними закладами, забезпечуючи вибір варіативних моделей здобуття освіти дітьми з особливими потребами.

У структурі Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти створений відділ інклюзивного та інтегрованого навчання. Основними його завданнями є забезпечення науково-методичного супроводу впровадження інклюзивної освіти в регіоні, підвищення кваліфікації педагогів навчальних закладів, які працюють в умовах інклюзії та інтеграції, розроблення, апробація й застосування методичних засад інклюзивного та інтегрованого навчання в загальноосвітніх навчальних закладах.

рема: Державна національна програма "Освіта" (Україна XXI століття), Державна програма "Діти України" тощо.

Науково-теоретичним підґрунтям здійснення інтегрованого та інклюзивного навчання є Концепція реабілітації дітей-інвалідів та дітей з обмеженими фізичними чи розумовими можливостями, Державний стандарт початкової загальної освіти, Концепція Державного стандарту спеціальної освіти для дітей з особливими потребами, Проект Державної спеціальної освіти.

Однак на шляху впровадження інклюзивної освіти постає ряд викликів: до першого належить готувати спеціальних педагогів, які будуть виконувати функції спеціальних педагогів у загальноосвітніх навчальних закладах.

тися поряд зі здоровими однолітками. Це означає, що школа має бути пристосованою для навчання кожного: комусь потрібні окремі освітні програми, комусь пандус, ліфт тощо.

У процесі планування інклюзивного навчання необхідно не тільки виділити його загальну концепцію, але й скласти відповідний реалістичний план дій щодо її реалі-

ний тонус повсякденного життя школяра опирається на успіхи в його основній праці – навчанні. Такі діти мають бути активними учасниками позакласної роботи, яка проводиться з урахуванням їхніх психофізичних можливостей і спрямовуватиметься на всебічний розвиток особистості, формування позитивного соціально-психологічного статусу. Залучення їх до позаш-

Однак на шляху впровадження інклюзивної освіти постає ряд викликів:

по-перше, недостатня готовність навчальних закладів до повноцінного забезпечення інклюзивної освіти;

по-друге, неготовність учителів-предметників працювати з дітьми, які мають певні обмеження;

по-третє, є недостатність державно-

стосування методичних засад інклюзивного та інтегрованого навчання в загальноосвітніх навчальних закладах.

Мета та завдання продиктовані часом, тому й актуальні на даному етапі модернізації сучасної освіти.

Марія РУДИК,
методист відділу інклюзивного та інтегрованого навчання ОІППО

На допомогу вчителю

30 вересня – Всеукраїнський день бібліотек

ОСВІТЯНСЬКА БІБЛІОТЕКА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Повноцінне інформаційне забезпечення освітніх процесів в області є найважливішою складовою у діяльності бібліотеки інституту післядипломної педагогічної освіти.

Виходячи з пріоритетного завдання закладу щодо науково-методичного забезпечення професійних компетентностей педагога, вона покликана гарантувати інформаційне обслуговування всіх напрямів навчального процесу. Реалізація основних завдань бібліотеки як інформаційного центру сьогодні здійснюється шляхом активізації бібліотечно-інформаційного обслуговування, створення власних інформаційних продуктів, індивідуального та групового інформування, інформаційно-комунікаційної діяльності, розкриття та надання доступу до її ресурсів, поповнення фонду, застосування наочних форм інформування, популяризації бібліографічних знань, підтримки навчальної, самоосвітньої, творчої, пізнавальної активності слухачів курсів та освітян області.

Сьогодні пріоритетним напрямом діяльності бібліотеки є здійснення якісного та повноцінного інформаційно-бібліографічного обслуговування вчителів та інших працівників освіти області.

Склад бібліотечного фонду універсальний і налічує 26 тисяч 114 примірників книг, серед яких 7 тисяч – література з питань педагогіки та психології. Він також складається з праць видатних педагогів України та світу, книг з методики викла-

дання шкільних дисциплін, дошкільної освіти, сучасних підручників для загальноосвітніх і вищих навчальних закладів, літератури з питань філософії, історії, мовознавства та літературознавства, природничо-математичних дисциплін. Загалом у бібліотеці наявні 6 652 примірники книг з літературознавства та мовознавства, 3 584 – математики, фізики, гео-

тура представлена зарубіжною та українською класикою, а також сучасними творами українських та зарубіжних письменників і поетів, що налічує 5 782 примірники. Окрім названої, є довідкова література: енциклопедії, словники, бібліографічні покажчики. Наповнюється фонд бібліотеки й документами на електронних носіях (CD): нормативно-правові документи, періодичні видання, словники, художня література. Документи шифруються за таблицями ББК (бібліотечно-бібліографічна класифікація).

Історична довідка бібліотеки

Івано-Франківський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти (тодішня назва – інститут удосконалення кваліфікації вчителів) був створений у жовтні 1939 року. Достеменно невідомо, чи до його структури входила бібліотека. З початком війни 1941 р. навчально-методична робота інституту була перервана й відновлена лише 15 вересня 1944 року (протокол № 5 засідання Станіславського облвиконкому). У Книзі наказів № 1 по Станіславському обласному інституту удосконалення кваліфікації вчителів є наказ про покладення деяких громадських обов'язків на бібліотекаря. З цього можна зробити висновок, що на 24 липня 1945 року до структури інституту входила і бібліотека. Отже, орієнтовно вона заснована в період з жовтня 1944 до липня 1945 років. На жаль, жодної бібліотечної документації тих часів не збереглося. До 90-х років фонд регулярно поповнювався і значно збільшився. Починаючи з 90-х років у зв'язку з політичними змінами в країні, поповнення фонду зменшилося й відновилося з 2000 року.

графії та інших природничих наук, а також 1 030 – мистецтвознавства, фізичної культури і спорту, близько тисячі – технічної та сільськогосподарської. Художня літера-

Фонд періодичних видань формується з урахуванням усіх напрямів педагогічної діяльності інституту, інформаційних та професійних потреб освітян області.

У поточному році бібліотека передплатує 87 назв журналів та 39 – газет. Такі періодичні видання, як “Шкільний світ” та “Основа”, передплатуються комплектом у повному складі переліку газет та журналів з додатком брошур “Бібліотека”. Тематика їх різноманітна та включає газети і журнали з виховної роботи, на допомогу класному керівнику, методики викладання шкільних предметів: історії, математики, хімії, фізики, української мови та літератури, англійської, німецької, французької мов, інформатики, фізкультури та основ здоров'я, біології, трудового навчання, економіки, художньої культури і дисциплін естетичного циклу. Окрім комплектів, надходить велика кількість окремих передплатних видань. Це журнали і газети з психології (“Обдарована дитина” та “Практична психологія і соціальна робота”, “Психолог дошкілля”), дошкільного виховання (“Дошкільне виховання”, “Вихователь-методист”, “Дошкільний навчальний заклад”, “Палітра педагога”, “Дитячий садок”), питань управління освітою і школою (“Шлях освіти”, “Освіта і управління”, “Післядипломна освіта”, “Директор школи. Шкільний світ”, “Підручник для директора школи” та ін.), видання Академії педагогічних наук України (“Педагогічна газета”, “Педагогіка і психологія”), універсального педагогічного змісту (“Рідна школа”, “Сучасна школа України”), нормативні документи, видання Міністерства освіти і

(С. 8)

Історія дослідження розпочалась зі старої фотографії, яку мені показав колишній учитель, дисидент, політв'язень, а нині красзнавець – пан Василь Гук ще 2008 року. На той час ми разом працювали в музеї визвольних змагань Карпатського краю. Я, зокрема, предметом вивчення обрав тему “Освітня Прикарпаття у боротьбі з тоталітарними режимами” так, як у моїй родині було багато вчителів і сам пропрацював у галузі освіти майже 30 років.

Поштовхом до початку роботи став візит до музею тодішнього начальника управління освіти, а нині заступника міського мера – Михайла Вереса, який хотів дізнатись про вчителів, учасників боротьби з нацистською і комуністичною владою, а також жертв політичних репресій.

На тій фотографії було зображено групу директорів, заступників та інших працівників закладів освіти Лисецького (нині Тисьменицького) району Станіславської (нині Івано-Франківської) області на площі Міцкевича після закінчення серпневої установчої педагогічної ради перед новим 1956–1957 навчальним роком.

У ході досліджень мені довелося зустрітись з багатьма цікавими непересічними особистостями, дізнатись більше про їхні долі. Я розшукав і зустрівся з кількома фігурантами світлини, зокрема: Стрільцівим Євгеном Миколайовичем, Ляшевичем Богданом Володимировичем та його дружиною, а також з колишнім учителем математики Крихівецької школи, а пізніше – Української гімназії № 1 Андрійшин Марією Михайлівною, котра добре знала особисто деяких героїв розповіді.

Звертаюся до всіх, хто читатиме цю статтю, з проханням уважно роздивитись фотографію. Якщо ви володієте якоюсь інформацією про цих людей, повідомте, будь ласка, автора особисто або через редакцію газети. Насамперед хочу наголосити, що в роботі мені допомагали учні Крихівецької школи, члени пошукової групи “Поклик” і, в першу чергу, Христина Петруньків (нині – студентка).

ПОСТАТЬ ЗІ СТАРОЇ СВІТЛИНИ: ВАСИЛЬ ГУК

Розпочну з представлення дійових осіб. Сидять у першому ряду (зліва направо):

Петро Федосенко, директор Крихівецької, а пізніше Пацківської (тепер – с. Підлісся) шкіль. Учасник радянсько-німецької війни, майор запасу, колишній розвідник, що брав участь у взятті в полон генерал-фельдмаршала німецької армії Паулюса під Сталінградом взимку 1943 року (з його розповідей). **Степанія Прокопишин**, заступник директора Лисецької школи. **Представник обласного відділу освіти** (прізвище невідоме). **Віра Сніжневська**, заступник директора Тисьменицької школи. **Степан Суковенко**, завідувач Лисецького районного відділу освіти. **Коляда** (ім'я невідоме), інспектор Лисецького району. **Мельникова** (ім'я невідоме), директор Лисецької середньої школи. (Прізвище невідоме) **Анна**

ат літературної премії ім. Марійки Підгірянки. Активний член обласного товариства “Просвіта”.

Народився 2 лютого 1927 року в с. Церківна Долинського повіту Станіславського воєводства (тепер – Долинський р-н Івано-Франківської області) у побожній національно свідомій родині.

Його батько, Юрко Гук – учасник визвольних змагань часів ЗУНРу (1918–1920 рр.), колишній старшина Української Галицької Армії, передав синові ревну віру, болісне несприйняття брехні й обману і, чого б то не вартувало, відстоювання добра та справедливості.

Мати Параскева Гук – донька заможного ґазди із села Кальної Олекси Штурмака, який багато літ був сільським війтом.

зовує драматичний гурток.

У молодого вчителя та його товаришів зародився зухвалий проект – збудувати в селі пам'ятник Великому Кобзареві силами місцевих умільців на зібрані жителями кошти замість пам'ятника Леніну, як того прагнула влада. Зробили креслення, звели постамент, виготовили зручні лавки, висадили липову алею і вже надрукували запрошення на відкриття пам'ятника, яке запланували на Зелені свята. Компартійне районне начальство не на жарт злякалося. В. Гука, як організатора, викликали до райкому партії, погрожуючи звільнити з роботи і заслати туди, де “козам роги вправляють”. Його доказів та аргументів, що Шевченко був борцем з царським самодержавством, яке 1917 р. скинули в Росії самі білшовики-комуністи, не хотіли

кодексу УРСР в антирадянській агітації та пропаганді Гуком Василем Юрійовичем. Усі учні його класу прийшли підтримати свого наставника, однак їх просто не допустили до зали. Це схвилювало вчителя до глибини душі. Обвинувачуваному винесли вирок – 1,5 року позбавлення волі.

Покарання відбув “від дзвінка до дзвінка”. На “зоні” довелося чимало пережити, але п. Василь зумів здобути авторитет навіть серед кримінальних злочинців.

Після виходу з тюрми почалися нові поневіряння. На роботу не те, що в школу, навіть ящики збивати не брали. Власті вимагали від нього, щоб зрікся своїх переконань, опублікував “покаянного листа” в обласній і республіканській пресі. З цим він погодитись не міг. Нарешті з допомогою

Лисецького району. **Мельнікова** (ім'я невідоме), директор Лисецької середньої школи. (Прізвище невідоме) **Анна Петрівна**, заступник директора школи с. Опришівці. **Купновицький** (ім'я невідоме), директор Березівської школи. **Вербова** (ім'я невідоме), директор Чукалівської початкової школи. **Дружина Миколи Романишина** (особисті дані і посада невідомі). **Володимир Ріпецький**, директор Тисменичанської середньої школи.

Стоять (зліва направо):

Іван Стельмах, заступник директора Березівської, а пізніше Крихівецької шкіл. **Теодор Долик**, заступник директора Крихівецької школи, пізніше -учитель фізвиховання. **Андрій Пересунько**, директор школи с. Хриплин, пізніше – с. Братківці? Тисменичани (початкова школа)? **Микола Суровський**, директор Опришівської школи. **Левко Фіголь**, директор Стебницької початкової школи, пізніше учитель Крихівецької школи. **Дмитро Паращук**, родом із с. Микитинці, там і похований, директор початкової школи біля містечка Отинії. Органи НКВС виявили під школою криївку УПА. Кілька місяців був під слідством. Після смерті Сталіна звільнений. Працював у школах сіл Хриплин, Братківці, Загвіздя. (Прізвище невідоме) **Поліна** (Поля) Петрівна, бухгалтер Лисецького райвно. **Богдан Ляшевич**, директор Радчанської школи. **Олександр Феданко**, директор Хриплинської школи (можливо, початкова). **Микола Романишин**, заступник директора Радчанської школи. **Василь Гук**, директор Іванківської школи. **Іван Романишин**, заступник директора Іванківської школи. **Євген Стрільців**, директор Драгомирчанської школи.

Василь Гук – ініціатор даного дослідження, учитель біології (вчительський інститут в м. Дрогобичі). Директор Тисменичанської, а потім Іванківської школи. Дисидент-політв'язень епохи “перезрілого соціалізму”. Краєзнавець, автор книг “Церківна і Станківці” і “Святиня кризь століття”. Науковий працівник музею Олекси Довбуша. Науковий працівник музею визвольних змагань. Дослідник тем: “Українці зі сходу в лавах УПА”, “Національно-визвольний рух на Долинщині”. Лауре-

ного газди із села Кально Олексі Штурмака, який багато літ був сільським війтом.

Читати й писати п'ятирічний Василько навчився від брата Степана та сестри Марійки. Початкову 4-річну освіту здобував у рідному селі, а до 5-го класу пішов за “перших совітів”. Закінчував же семирічку в м. Болехів за німецької займанщини. Тут у вільний від навчання час набував знань і навичок столярного ремесла й техніки різьби, випалювання по дереву у знаного в ті часи у Галичині різьбяр і скульптора Михайла Черешньовського. У майстерні митця збиралася підпільна група ОУН, до якої належали сам власник, його дружина Оксана, брати Іван та Федір Данківі, Василь Гошовський на псевдо “Дорошенко”, Євгенія Парахоняк та ще декілька осіб. Відкрити майстерню порадив М. Черешньовському Центральний провід Організації Українських Націоналістів, що дало змогу вберегти 30 учнів від вивезення на роботу до Німеччини. Саме тут на одному із зібрань первинного осередку організації 1943 р. 16-річного Василя прийняли до юнацтва ОУН.

Після другого приходу комуністичної влади на терени краю 1944 р. Василь Гук продовжує підпільну діяльність.

Восени 1945-го згідно з розпорядженням районного проводу ОУН-УПА, легалізується і вступає на навчання до Стрийського педагогічного училища, одночасно виконуючи завдання організації і її провідників. Так тривало до 1948 року. Далі їде на роботу за направленням до Вороблевицької семирічної школи. У цьому селі вчитель-інтелігент зустрів свою долю – чарівну Марію Петраш, доньку вивезеного в Хабаровський край українського греко-католицького священика.

Вищу освіту здобуває у Дрогобицькому учительському інституті, який закінчує 1952 р., отримавши направлення на роботу на посаду директора Тисменичанської середньої школи Лисецького району (нині – Надвірнянський р-н). Незабаром його переводять на таку ж посаду до Іванківської семирічної школи. Тут, як і раніше, веде просвітницьку діяльність, органі-

що Шевченку в Іванківці була борцем самодержавством, яке 1917 р. скинули в Росії самі більшовики-комуністи, не хотіли й слухати. Повернувшись до села, побачив безрадісну картину: перед входом до парку, де мав стояти монумент, висипано два самоскиди гравію й розібрано святкову арку. Але іванківські патріоти не занепаля духом і вирішили все ж провести відкриття, хоч і без урочистостей.

Історія спорудження та відкриття пам'ятника Шевченку в Іванківці набула такого розголосу в районі та області, що на різних нарадах відповідного рівня постійно нагадували про ті “гріхи”, яких припустилися двоє сільських вчителів, один із них – директор школи Василь Гук. За такі події його зняли з посади й перевели вчителем біології.

Пройшло кілька років... Здавалось, що компартійне начальство забуло про історію з пам'ятником, але органи КДБ (Комітет державної безпеки) продовжували пильно стежити за опальним учителем і через своїх “сексотів” (секретний співробітник) збирати компрометуючі матеріали на Василя Гука, щоб у певний час використати їх у суді.

У ті часи одним із найдієвіших засобів у боротьбі з тоталітарним комуністичним режимом була самовидавча література. Твори О. Солженіцина, М. Хвильового, В. Симоненка, В. Світличного, В. Стуса та інших письменників-дисидентів переписувались від руки і “ходили” по людських оселях, викриваючи страшні злочини найкривавішої системи в історії. Багато такої літератури було і в нашого героя. Тримав він її не вдома, бо мав значний досвід конспірації ще з юнацьких років, а в біологічному кабінеті школи в муляжі коня, пусті нутроці якого були заповнені заброненим “самвидавком”. Отвір у муляжі зачинався дуже щільно, і побачити його було майже неможливо.

Навесні 1973 р. один з учителів, який завжди “щиро” вітав Василя Гука з днем народження, іншими святами, “від душі” бажаючи щастя і здоров'я, написав донос на нього в органи держбезпеки.

5 червня 1973 року відбувся суд над обвинувачуваним за ст. 187 Кримінального

нано, опублікував “покаянний лист” в обласній і республіканській пресі. З цим він погодитись не міг. Нарешті, з допомогою Романа Крицуна з с. Угринів, що працював у відділі кадрів і добре знав В. Гука, влаштувався гальваніком на шкідливе для здоров'я виробництво на заводі “Промприлад”. Згодом – майстер у цеху, але начальник 1-го відділу (КДБ на підприємствах) пише доповідну директору Виробничого об'єднання, і колишнього політв'язня переводять у підсобники. Лише 1988 р., учасник такої званої горбачовської “перебудови”, Василь Юрійович був реабілітований, але працювати в радянській школі йому не дозволили. Це були прекрасні і разом з тим тривожні роки: пора загального національного пробудження, агонії все ще небезпечного режиму. Він бере участь у таких процесах: стає секретарем Товариства української мови ім. Т. Шевченка на ВО “Промприлад”, входить до складу правління обласного товариства “Просвіта”, організовує і виступає на багатьох мітингах і демонстраціях за здобуття Україною незалежності, за відновлення офіційної діяльності Греко-католицької церкви, забороненої і переслідуваної комуністами. Пізніше, уже в часи незалежності, трудиться науковим працівником у новоствореному музеї Олекси Довбуша, а далі – музеї визвольних змагань Карпатського краю (нині – музей визвольної боротьби ім. С. Бандери). Проводить наукові дослідження ряду цікавих тем з питань національно-визвольної боротьби мешканців нашого краю.

Та роки, на жаль, беруть своє, і п. Василю цьогоріч виповнилось 85. Зараз він продовжує працювати “надомником”, і до нього за консультацією звертаються як учні, так і люди, котрим не байдужа історія і доля рідного краю. Многая літ Вам, п. Василю!

Михайло ФРЕЙК, колишній учитель, нині завідувач меморіалу-музею “Дем'янів лаз”; **Христина ПЕТРУНЬКІВ**, колишній керівник учнівської пошукової групи
(Далі буде)

(Продовження. Поч. на с. 6)

ОСВІТЯНСЬКА БІБЛІОТЕКА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

науки, молоді та спорту України (“Інформаційний збірник МОН України”, “Освіта України”), бібліотечної справи (“Шкільна бібліотека”, “Шкільна бібліотека. Плюс”), дефектології (“Дефектолог”, “Дефектологія”), позашкільної освіти (“Позашкільня”, “Позакласний час”, “Розкажіть онуку”) та громадсько-політичні газети законодавчої і виконавчої влади, органів місцевого самоврядування (“Голос України”, “Урядовий кур’єр”, “Західний кур’єр”, “Галичина”).

Періодичні видання формуються у підшивки та зберігаються: газети – 5, журнали – 10 років. У даний час бібліотека зберігає 580 комплектів журналів та 278 підшивок газет.

Користувачами бібліотеки є працівники інституту, учителі області, слухачі курсів підвищення кваліфікації, інші працівники освіти.

Нові концепції освіти, варіативність навчальних спецкурсів підвищення кваліфікації її працівників, інтелектуальний рівень користувачів ставлять перед бібліотекою нові вимоги до якості інформаційного забезпечення освітнього процесу, а глобальна інформатизація, стимулює до розширення інформаційного середовища через упровадження у бібліотечний процес сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Популярність бібліотеки ІППО серед освітян області пояснюється оптимально налагодженою інформаційно-бібліографічною роботою. Провідним напрямом її модернізації є впровадження

книги, що надійшли до бібліотеки з 2003 року. Основний каталог зберігається на паперових носіях (каталожних картках).

До електронного каталогу додається пошукова система, яка дає можливість знайти необхідну книгу, статтю або будь-яку іншу інформацію на задану тему. Пошукова система складається з двох розділів: “Книги” та “Статті”.

Пошук книг можна вести за прізвиськом автора, назвою, видавництвом, нотацією, прізвиськом редактора, укладача та іншими параметрами. Для цього необхідно у відповідне поле внести прізвисько автора, назву книги, або хоча б одне слово з назви необхідної книги, та інші дані й натиснути кнопку “Пошук”. Знайти книгу можна і за анотацією, увівши у поле “Анотація” ключове слово. Наприклад, аби дізнатися, які є книги про козаків-характерників, у поле “Анотація” слід ввести слово без закінчення “характерн” та натиснути кнопку “Пошук”.

Результатом пошуку є список книг. Перед кожним записом знаходиться кнопка для виділення тих книг, котрі вибере користувач із запропонованого переліку. У кінці переліку є кнопка “Зробити список”, натиснувши яку, виділені книги сформується у список, котрий можна здрукувати чи скопіювати.

Пошук статей можна здійснювати за різними напрямками: автором, назвою, підзаголовком. Найпоширеніший пошук – за темою. Для цього у поля “Назва” або “Підзаголовок” вводиться ключ

кілька сторінок.

Сторінка “Наочна інформація” повідомляє про організовані в бібліотеці виставки літератури, тематичні полиці, дні інформації та бібліографії, іншу наочність. Сторінка “Нові поступлення” щомісяця інформує користувачів про нову літературу, що надійшла до бібліотеки. Інформація подається у вигляді бібліографічних списків з анотаціями до кожної книги. Сторінка “Рекомендаційна бібліографія” пропонує тематичні бібліографічні огляди літератури, списки рекомендованої літератури для окремих категорій користувачів тощо. Сторінка “Періодичні видання” ознайомлює користувачів зі списком періодичних видань, що надходять до бібліотеки. “Планування і звітність” – сторінка, на якій користувач має змогу ознайомитися з роботою, проведеною бібліотекою минулого року, та річним планом на поточний рік.

Сайт корисний для працівників освіти, учителів та слухачів курсів у підготовці до курсових завдань, оскільки дає бібліографічні посилання за тематикою спецкурсів, допомагає орієнтуватися у передплатних виданнях, знайти літературу на будь-яку тему, ознайомитися з новими книгами та їх змістом, отримати інформацію про інші матеріали, що зберігаються в бібліотеці.

Щодо традиційних паперових картотек, то бібліотека відмовилася від їх застосування, оскільки набагато ефективнішим у роботі стали інформаційно-пошу-

Духовне життя

СВЯТО ТВОРЧОСТІ І МАЙСТЕРНОСТІ

У музеї історії міста Тисмениця відбулася організована регіональним центром Інституту обдарованої дитини АПН України перша персональна фотовиставка Христини Микитин в тематичі “Тисмениця в обличчях”, студентки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та Львівського національного університету імені Івана Франка. Також свої роботи представила і член молодіжного об’єднання Національної спілки художників України Юлія Рев’юк.

На світлинах юної художниці в жанрі портрету зображені обличчя тисменичан, починаючи від погляду місячної дитини до старенької жінки, за плечима якої багаж знань та великий життєвий досвід. Ні професії, ні статуси не мали значення, акцент робився на особистості.

Кожна фотосвітлина сповнена глибокого змісту та почуттів. У своєму виступі Христина зазначила:

громадських об’єднань, установ та організацій міста, громадськість.

Заступник голови районної державної адміністрації Володимир Дутчак висловив захоплення розмаїттям та багатожанровістю представлених робіт. Відрадіним назвав він той факт, що всі творіння – чи то ще зовсім юних, як-от Христина Микитин, чи таких, що вже встигли завоювати власну аудиторію

– Мені хотілося показати людинувальників, як Юлія Рев’юк.

інформаційно-бібліотечною роботою. Провідним напрямом її модернізації є впровадження нових інформаційних технологій, формування й використання електронних ресурсів, створення електронного каталогу, пошукової системи до нього, підключення до світової мережі Інтернет, ведення власного сайту.

Застосування інформаційних технологій дозволяє значно скорочувати час бібліотекаря на ведення каталогів, виконання бібліографічних довідок та відбір необхідної інформації, найповніше розкривати бібліотечні ресурси, надавати можливість користувачам самостійно вести пошук в електронній базі даних, створювати власний інформаційний продукт (списки нових надходжень, друкуювані покажчики, рекомендаційну бібліографію, інформацію на електронних носіях).

2003 року спільною працею програмістів інституту та бібліотеки був створений електронний каталог, який об'єднав у собі функції алфавітного, систематичного, картотеки статей та пошукової системи до нього. З жовтня 2011 року електронний каталог є структурою сайту "Бібліотека" та занесений до мережі Інтернет. (www.ipro.if.ua/biblioteka). Каталог складається з бази даних книг, статей та пошукової системи до них. База даних "Книги" налічує 3 200 одиниць бібліографічних записів, а статей – 19 400. Слід зауважити, що база даних "Книги" містить інформацію про

Найпоширеніший пошук – за темою. Для цього у поля "Назва" або "Підзаголовок" вводиться ключове слово, відсікаючи закінчення, та дається команда пошуку. Наприклад, потрібна інформація на тему "Профільне навчання". У назване поле вноситься слово "профільн". Така вимога потрібна для того, щоб отримати найповнішу інформацію за темою. За умови, коли ключове слово вносить повністю у називному відмінку, отримані результати не дадуть назви статей, котрі містять це слово в інших відмінках. Важливо також вести пошук теми, користуючись полем "Підзаголовки". Назва статті не завжди подає інформацію про її зміст, тому бібліограф часто в підзаголовочних даних факультативно уточнює тематику. Результат пошуку формується у список за допомогою кнопки "Зробити список" та копіюється або друкується.

За цільовим призначенням сайт "Бібліотека" є інформаційно-рекомендаційним та, крім електронного каталогу, містить інші розділи.

На "Головній" сторінці розміщено інформацію про бібліотеку, книжковий фонд та послуги.

Розділ "На допомогу слухачам курсів" превентивно подає списки рекомендованої літератури за тематикою спецкурсів відповідно до графіка курсової підготовки педагогічних кадрів.

Розділ "Інформаційно-бібліографічна діяльність" містить де-

лася від їх застосування, оскільки набагато ефективнішим у роботі стали інформаційно-пошукові бібліографічні системи та електронні бази даних (електронний каталог).

Для відвідувачів читальної зали бібліотека готує наочну інформацію у вигляді книжкових виставок, тематичних полиць, виставок-мініатюр з актуальних освітянських проблем, методики викладання шкільних дисциплін, виховної роботи, управлінської діяльності, до знаменних і пам'ятних дат.

Читальна зала сучасно обладнана, доступ до періодичних видань вільний, зручні столи облаштовані додатковим освітленням. У бібліотеці можна виготовити ксерокопії, здрукувати список літератури за темою запиту, отримати консультацію щодо користування пошуковою системою до електронного каталогу та бібліографічні довідки.

Перспектива бібліотечного обслуговування бачиться у значному розширенні асортименту інформаційних послуг, серед яких активне користування мережею Інтернет.

Застосування найсучасніших технологій у всіх сферах діяльності бібліотеки дозволить вивести інформаційно-бібліотечне обслуговування освітян області на якісно новий рівень.

Ларуса ПОЛТОРАЦЬКА,
завідувач бібліотеки ОІППО

– Мені хотілося показати людям з іншої сторони, не такими, як їх бачать усі, а якими вони є насправді. Адже в кожного своя доля, своя доброта, щирість, глибина душі і найголовніше – любов, радість і посмішка в очах. Саме тому такі колоритні постаті. Це душа нашого міста – багатогранна, цікава. Ми маємо ким гордитися і з кого брати приклад!

Фотовиставка Христини Микитин відбулася за підтримки депутатів обласної ради Миколи Зелінського та міського голови м. Тисмениця Богдана Дарчина.

Справжнім захопленням стали також роботи молодого майстрині, художника-дизайнера, члена молодіжного об'єднання Національної спілки художників України Юлії Рев'юк. Тут були цікаві декоративні панно та осучаснена автентика – ляльки-мотанки, зроблені зі шкіри.

Показ колекції шкіряних аксесуарів "Радість", за мотивами творів Марії Приймаченко, став родзинкою Юлії – корсети, корсажі, пояси, нагрудні прикраси, прикраси на спину, жіночі сумки, браслети.

На виставку завітали не тільки родичі, друзі та колеги авторів експонованих робіт, але й представники районної, міської влади, політичних сил,

шанувальників, як Юлія Рев'юк, мають свій авторський почерк, стиль та концепцію. Запевнив, що влада сприятиме у проведенні таких мистецьких імпрез та підтримуватиме талановитих і обдарованих особистостей.

Вітальні слова звучали від депутата районної ради Ігоря Волощука, заступника міського голови Тисмениці Олега Шкрумиди, голів районної організації Товариства Червоного Хреста України Марії Федик, міського осередку Союзу українок Ярослави Підлуської, керівника дитячої інформаційної ліги "Сузір'я", педагога-організатора Тисменицької школи Богдана Нагорняка, інших охочих.

Гості висловлювали багато позитивних вражень про творчі доробки кожного з учасників виставки, зазначивши, що вони свідчать про наявність талановитих митців у нашому регіоні.

Організатори ставили перед собою мету – через творчість виховувати і прищеплювати любов до традицій, культури, до свого краю.

Залишається додати, що кожен бажаючий може насолодитися мистецтвом за адресою: м. Тисмениця, вул. Костя Левицького, 4, музей історії Тисмениці.

Оксана МИКИТИН

"Освітнянське слово" – видання головного управління освіти і науки Івано-Франківської облдержадміністрації, Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти та Івано-Франківського обласного комітету профспілки працівників освіти і науки України.

Ресстраційне свідоцтво ІФ № 419 від 27.12.1999 року.
Передплатний індекс 22308

РЕДАКТОР
ОКСАНА
ВАСИЛЕЧКО

Івано-Франківський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
Код 02136376. Р/р 35427002001196 в банку УДК м.Івано-Франківська, МФО 836014.

Адреса редакції: 76000 м.Івано-Франківськ, пл.Мицкевича, 3
slovo@ipro.if.ua тел. 2 24 93

Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. За точність викладених фактів відповідальність несе автор. Редакція застерігає за собою право редагувати та скорочувати подані до газети матеріали, не змінюючи їхнього змісту.

Газета віддрукована в друкарні видавництва "Місто НВ" (м. Івано-Франківськ, вул. Незалежності, 53).
Тираж 1 721

